

Financieringsstatuut 2022

Gemeenschappelijke Regeling Sociaal

Inhoudsopgave:

	<u>Pagina</u>
1. INLEIDING	2
1.1 Algemeen.....	2
1.2 Doel Financieringsstatuut.....	2
1.3 Conformiteit financieringsstatuten binnen Drechtsteden.....	2
1.4 Wettelijk kader.....	2
2. TREASURYBELEID	4
2.1 Missie.....	4
2.2 Doelstellingen.....	4
2.3 Taken.....	5
2.4 Richtlijnen en limieten.....	5
3. TREASURY ORGANISATIE	9
3.1 Verantwoordelijkheden.....	9
3.2 Bevoegdheden.....	11
3.3 Administratieve organisatie.....	13
3.4 Planning & Control en overige informatievoorziening.....	14
<i>Treasury Comité</i>	14
<i>P&C-documenten</i>	14
<i>Overige informatievoorziening</i>	16
4. CITEERTITEL EN INGANGSDATUM	16
Toelichting	17

1. INLEIDING

1.1 Algemeen

Voor u ligt het Financieringsstatuut 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal. Deze vervangt het op 3 juli 2018 door de Drechtraad vastgestelde financieringsstatuut.

In dit Financieringsstatuut wordt ingegaan op alle aspecten van de financiering van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal (hierna aangeduid als GR Sociaal). Financiering wordt ook wel gevat onder de term treasury. Hiervan kan de volgende definitie worden gegeven:

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoordelijk over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Treasury gaat, kortom, over alle aspecten die te maken hebben met de financiering en de feitelijke kasstromen van een organisatie. Dit loopt van beleidsformulering tot en met de uitvoering van het betalingsverkeer. Centraal daarbij staat het financieren van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden en het daarbij afdekken van rente- en kredietrisico's.

De uitvoering van de treasuryfunctie is vanuit het basispakket dienstverlening opgedragen aan de gemeente Dordrecht. De GR Sociaal is en blijft daarbij autonoom in het vaststellen van het treasurybeleid.

1.2 Doel Financieringsstatuut

Dit Financieringsstatuut (hierna: Statuut) heeft tot doel de beleidskaders aan te geven voor de uitvoering van de treasuryfunctie van de GR Sociaal. Het biedt daarmee de structuur waarbinnen de GR Sociaal haar financiering en feitelijke kasstromen kan beheren en besturen opdat de kosten en risico's zo veel mogelijk worden beperkt.

Het Statuut maakt allereerst de doelstellingen van het treasurybeleid en -beheer duidelijk, geeft inzicht in de taakvelden die hierbij worden onderscheiden en bepaalt de richtlijnen die bij in de uitvoering hiervan in acht moeten worden genomen. Vervolgens wordt in dit Statuut de inrichting van de financieringsfunctie van de GR Sociaal uiteengezet inclusief de verantwoordelijkheden en bevoegdheden alsmede de informatievoorziening. Hiermee wordt beoogd de transparantie van het besluitvormingsproces te verbeteren en de kwaliteit van zowel de uitvoering als de verantwoording te verhogen.

Het Statuut vormt aldus het kader voor de uitvoering van het treasurybeleid. Het treasurybeleid ondersteunt, als onderdeel van het financieel beleid, de uitvoering van de taken van de GR Sociaal en biedt waarborgen voor de financiële continuïteit van de GR Sociaal op korte en lange termijn.

1.3 Conformiteit financieringsstatuten binnen Drechtsteden

Om redenen van efficiëntie en consistentie hebben de gemeenten in het Drechtstedengebied er voor gekozen om de vorm van het GR Sociaal-statuut als format te hanteren, waarbij de gemeenten én GR Sociaal wel volledig autonoom blijven wat betreft de inhoudelijke invulling, waaronder eigen uitgangspunten, richtlijnen, limieten en toedeling van bevoegdheden.

1.4 Wettelijk kader

Naast, ook voor de GR Sociaal van toepassing zijnde, bepalingen in de Gemeentewet (artikelen 212, 213 en 213a) wordt de belangrijkste wettelijke grondslag voor treasury binnen openbare lichamen gevormd door de *Wet financiering decentrale overheden* (Wet fido) en de daaruit voortvloeiende ministeriële regelingen:

- Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Ufdo);
- Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden;
- Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) en
- Regeling Schatkistbankieren decentrale overheden.

De fido-wetgeving valt onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De Provincie Zuid-Holland fungeert voor de GR Sociaal als toezichthouder op de naleving en uitvoering van deze wet.

Het centrale uitgangspunt van de Wet fido is het bevorderen en transparant maken van een solide financieringsbeleid. In deze wet zijn dan ook expliciete bepalingen opgenomen ten aanzien van risicobeheer en transparantie. Hierbij komt de transparantie tot uitdrukking in voorschriften voor bijvoorbeeld een verplicht financieringsstatuut en voor het afleggen van verantwoording middels financieringsparagrafen in begroting en jaarrekening.

Daarnaast is de Wet fido gericht op een beheersing van de risico's die decentrale overheden lopen uit hoofde van hun financieringstaken. Dit betreffen rente-, koers-, krediet- en liquiditeitsrisico's. Deze risico's worden op de volgende bladzijde nader omschreven.

De basis voor het beheersen van deze risico's wordt in de Wet fido gevormd door enkele kwalitatieve en kwantitatieve normen.

De kwalitatieve normen zijn:

- Het aantrekken of uitzetten van middelen alsmede het verstrekken of garanderen van leningen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Zie de paragraaf Risicobeheer voor meer informatie.

In de Wet fido is omschreven dat de afbakening c.q. reikwijdte van het begrip publieke taak niet in deze Wet plaatsvindt maar nadrukkelijk tot de autonomie van de decentrale overheden zelf behoort. Deze beoordeling is aan het Algemeen bestuur van de GR Sociaal.

- Het uitzetten van tijdelijk overtollige middelen vindt plaats met inachtneming van de bepalingen omtrent het Schatkistbankieren. Deze bepalingen zijn in paragraaf 2.4 onder het kopje Concernfinanciering nader uitgewerkt.

De kwantitatieve normen zijn vastgelegd in de *Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden* (Ufdo) en betreffen:

- De kasgeldlimiet: een begrenzing van het bedrag waarmee een decentrale overheid haar financiële huishouding met kortlopende middelen mag financieren (bijvoorbeeld 'rood' staan bij de bank of opgenomen kasgeldleningen). Voor een gemeenschappelijke regeling bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten.
- De renterisiconorm: een begrenzing van de omvang van de renteherzieningen en herfinancieringen in enig jaar m.b.t. de lange financiering. Deze norm heeft tot doel om te komen tot een dusdanige spreiding van een leningenportefeuille in de tijd dat overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar wordt voorkomen. De renterisiconorm voor een bepaald jaar bedraagt 20% van het begrotingstotaal aan lasten en geeft aldus inzicht in het budgettaire risico.

Aanhakend op het door de Wet fido gemaakte onderscheid omvat dit Statuut zowel de korte termijn geldstromen (korter dan 1 jaar) als de lange termijn geldstromen (1 jaar of langer).

Omschrijving risico's:

De GR Sociaal loopt een renterisico indien zij in een bepaalde periode overmatig gevoelig is voor renteontwikkelingen. Dit risico kan voortkomen uit de financieringsstructuur (indien een organisatie teveel variabel gefinancierd is) of uit een niet goed in de tijd gespreide portefeuille aan langlopende leningen.

Kredietrisico's, ofwel het risico van niet-terugbetaling, kunnen zich voordoen bij uitzettingen (verstrekke geldleningen, beleggingen) of bij borgstellingen.

Een liquiditeitsrisico, ook wel beschikbaarheidsrisico genoemd, is het risico dat de organisatie, in een situatie waarin dat nodig is, niet aan geldmiddelen kan komen. Gezien de kredietwaardigheid van decentrale overheden kan dit risico voor de GR Sociaal van bescheiden betekenis worden geacht. Bovendien heeft de GR Sociaal voor banken een zogenoemde solvabiliteitsvrije status, waardoor die gemakkelijker krediet of financiering verschaffen.

Koersrisico's zouden voor de GR Sociaal aan de orde kunnen zijn indien zij in bezit is van langlopende obligaties en de noodzaak zou bestaan om deze voortijdig te verkopen. Gedurende de looptijd van de obligatie heeft deze nl. een koers afhankelijk van de stand van de actuele markttrendementen ten opzichte van het couponrendement, kredietkwaliteit van de uitgevende partij, restant looptijd e.d.

2. TREASURYBELEID

2.1 Missie

Het Algemeen bestuur bepaalt welke de publieke taken van de GR Sociaal zijn. Het treasurybeleid dient, als onderdeel van het financieel beleid, de uitvoering van de publieke taken te ondersteunen en waarborgen te bieden voor de financiële continuïteit van de GR Sociaal op korte en lange termijn.

2.2 Doelstellingen

Om aan de missie praktische invulling te geven kunnen de volgende doelstellingen worden onderkend:

1. *Het opereren binnen de kaders zoals die gesteld zijn in de Wet fido en door het Algemeen Bestuur.*

Dit heeft vooral betrekking op de transparantie met betrekking tot de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie en het van daaruit beheersen, beperken en spreiden van risico's. Zoals in paragraaf 1.4 omschreven betreft dit rente-, koers-, krediet- en liquiditeitsrisico's. Hiervan zijn de rente- en kredietrisico's voor de GR Sociaal het meest relevant.

De treasuryfunctie zal opereren binnen de door het Algemeen bestuur geformuleerde publieke taken.

2. *Het zorgdragen voor een effectief en efficiënt kas- en saldobeleid.*

Kasbeheer of kasmanagement zorgt voor inrichting van het betalingsverkeer¹ en regelt kredietlijnen².

Saldobeleid betreft alle werkzaamheden die te maken hebben met het reguleren van het direct opvraagbare banksaldo van de GR Sociaal, zoals aanvullen of uitzetten. De treasuryfunctie draagt er daarbij zorg voor dat de GR Sociaal altijd aan haar lopende verplichtingen kan voldoen.

3. *Het zorgdragen voor een goed relatiebeleid.*

Relatiebeleid dan wel het opbouwen van een relatiernetwerk is van belang voor:

- een duurzame toegang van de GR Sociaal tot en de geld- en kapitaalmarkten;
- het goed kunnen volgen en duiden van (product)ontwikkelingen op de financiële- en rentemarkten.

Een goed relatiebeleid draagt er bovendien aan bij dat transacties tegen de meest aantrekkelijke voorwaarden en onder vermindering van ongewenste risico's kunnen worden aangegaan, zoals benoemd onder de navolgende doelstelling:

4. *Het minimaliseren van financieringskosten.*

De treasuryfunctie draagt zorg voor een optimale financiering van de GR Sociaal. De in dekking daarvan wordt gebaseerd kasstroominformatie zoals verstrekt vanuit de organisatieonderdelen. De treasury-activiteiten zijn er op gericht om de kosten voor aangetrokken financieringsmiddelen (zowel kort als lang) zoveel mogelijk te beperken.

5. *Het voeren van een prudent beleid rond uitzettingen en derivaten.*

Indien, rekening houdend met de wet- en regelgeving omtrent het Schatkistbankieren, uitzettingen wegens (tijdelijke) overtollige middelen worden gedaan alsmede bij het toepassen van derivaten worden de opvattingen van de wetgever inzake prudentie, zoals opgenomen in de Wet fido, strikt gevolgd.

Voor zover mogelijk en van toepassing kunnen financieringen of uitzettingen met een duurzaam karakter mede invulling geven aan de maatschappelijke doelstellingen van de GR Sociaal.

6. *Het realiseren van gedegen informatiestromen rond de treasuryfunctie.*

Aan de 'voorkant' betreft dit advisering en betrokkenheid bij de beleidsformulering. Daarnaast zullen er informatiestromen zijn rond de uitvoering. Tenslotte zal er naar aanleiding van de uitvoering van het beleid relevante verantwoordingsinformatie worden verstrekt.

¹ Betalingsverkeer betreft de structuur van de bankrekeningen en de daarbij te gebruiken betaal-, ontvangst- en verwerkingsinstrumenten. (resp. bijvoorbeeld batchverwerking, incassi en importbestanden voor het financieel systeem)

² Kredietlijnen betreffen afspraken met banken voor kortgeldfaciliteiten zoals een kredietlimiet.

2.3 Taken

Om de hierboven aangegeven doelstellingen te realiseren worden binnen de GR Sociaal de volgende treasurytaken uitgevoerd:

- Kas- en saldobeleer
- Concernfinanciering
- Risicobeleer
- Relatiebeleer
- Planning & Control
- Advies en overig

De treasurytaak **kas- en saldobeleer** stuurt de bankrekeningenstructuur, het gebruik van verschillende betaalinstrumenten, de totale kosten van het betalingsverkeer en zorgt, rekening houdend met de wet- en regelgeving omtrent het Schatkistbankieren, voor het reguleren van saldi op de diverse rekening-courants. Verder wordt op basis van een korte liquiditeitenplanning het saldo middels dag- en kasgeld zoveel mogelijk naar nul gestuurd.

De taak **concernfinanciering** zorgt voor de invulling van de lange termijn liquiditeitsbehoefte. De basis voor de lange financiering gelegen zal gelegen zijn in een meerjarige liquiditeitenplanning. Een dergelijke planning bepaalt wanneer, hoeveel en hoelang financiering nodig is. Daarnaast kunnen speciale financieringsconstructies of de inzet van derivaten in de analyses betrokken worden. De nadruk in het kader van de publieke taak dient bij dit taakgebied te liggen op de optimalisatie van enerzijds financieringskosten en anderzijds rendementen op uitgezette gelden, dit laatste wederom met inachtneming van de wet- en regelgeving omtrent het Schatkistbankieren.

De treasurytaak **risicobeleer** stuurt de financiële risico's. Zoals onder 2.2. reeds opgemerkt betreft dit bij de GR Sociaal hoofdzakelijk rente- en kredietrisico's. Renterisicobeleering is er op gericht om overmatige afhankelijkheid van een renteniveau in een bepaalde periode te vermijden middels het aanbrengen van een goede spreiding van de opgenomen leningen en/of uitzettingen. Kredietrisicobeleering is gericht op het beoordelen van tegenpartijrisico's bij uitzettingen en borgstellingen, één en ander met het oog op instandhouding ervan. Het risicobeleer komt tot uitdrukking in het identificeren en eventueel kwantificeren van risico's en/of het adviseren over dan wel het (laten) vaststellen van beheersmaatregelen.

De taak **relatiebeleer** heeft betrekking op het opzetten en onderhouden van een netwerk van relaties met banken, financiële instellingen en bemiddelende organisaties voor geld- en kapitaalmarkt. Daarnaast dienen er relaties in het ambtelijke circuit te worden onderhouden.

Binnen de treasurytaak **planning & control** worden vooraf en achteraf mechanismen ingebouwd om de garantie te verkrijgen dat de treasurytaken binnen de aangegeven kaders worden uitgevoerd. De mechanismen die vooraf worden opgesteld, zijn onder te verdelen in het Financieringsstatuut en de financieringsparagraaf zoals opgenomen in de begroting. Tussentijds vindt periodiek voortgangsoverleg plaats over de uitvoering van treasuryfunctie. Verantwoording hierover vindt uiteindelijk plaats in de financieringsparagraaf bij de jaarrekening. Eventueel verlangde externe rapportages op grond van de Wet fido worden ook onder deze taak begrepen.

De **advies**taak houdt in dat de centrumgemeente Dordrecht gevraagd en, indien noodzakelijk geacht, ongevraagd de GR Sociaal-directie, de controller, het hoofd bedrijfsvoering of het Dagelijks bestuur zal adviseren of inlichten over feiten, omstandigheden, gebeurtenissen of ontwikkelingen ten aanzien van financieringsaspecten en/of risico's voor de GR Sociaal. De centrumgemeente Dordrecht zal fungeren als expertisecentrum voor de onderscheidende organisatieonderdelen en medewerkers die daarom vragen. Advies kan ook inhouden beleidsadviesing ten aanzien van alle aspecten binnen het treasurybeleid.

2.4 Richtlijnen en limieten

Bij bovengenoemde treasurytaken zullen binnen GR Sociaal de volgende richtlijnen en, voor zover van toepassing, limieten worden gehanteerd:

Kas- en saldobeleer

Richtlijnen m.b.t. *betalingsverkeer*:

- Er dient te worden gezorgd voor een zo efficiënt mogelijk ingerichte structuur van bankrekeningen waarbij het aantal bankrekeningen dient te worden geminimaliseerd.
- Deze bankrekeningenstructuur dient te functioneren onder een optimaal gebruik van een electronic banking systeem voor zowel ontvangsten als betalingen. Dit systeem dient zich te laten kenmerken door betrouwbaarheid³, praktische bruikbaarheid⁴ en beheersbaarheid⁵ alsmede kostenminimalisatie⁶.
- Ten aanzien van de beheers- en kostenaspecten zal de huisbankier van de GR Sociaal minimaal eens per 4 jaar worden geëvalueerd. Hierbij zal worden bezien of de tarieven voor de betaalinstrumenten concurrerend zijn met die van andere banken.

Richtlijnen m.b.t. *saldobeleer*:

- Het saldobeleer van de GR Sociaal zal zoveel mogelijk plaatsvinden binnen de in de Wet fido geformuleerde bepalingen rond de kasgeldlimiet en het Schatkistbankieren.
- De GR Sociaal zal er naar streven om te beschikken over een actuele liquiditeitenplanning waaruit duidelijk het verwachte verloop van de financieringsmiddelen op korte termijn blijkt (horizon 1 jaar). Uit een dergelijke planning komt een beeld naar voren wanneer, hoeveel en voor hoelang financiering nodig is.
- De GR Sociaal zorgt voor een tijdige, juiste en volledige aanlevering van kasstroomgegevens aan de treasurer en/of treasury medewerker(s) van de Centrumgemeente Dordrecht.
- Er dient te worden gezorgd voor een zodanige beschikbaarheid van liquiditeit dat de GR Sociaal te allen tijde aan haar verplichtingen kan voldoen. Dit betekent dat:
 - o de GR Sociaal ter opvang van een incidentele korte-termijn liquiditeitsbehoefte bij haar huisbankier een kredietlimiet zal aanhouden van maximaal 1,5x de kasgeldlimiet en
 - o zonodig aanvullende kredietfaciliteiten zullen worden geregeld bij de deelnemende gemeenten.
- Het saldo in rekening courant van de GR Sociaal zal middels op te nemen kasgeld of uit te zetten deposito's naar een ondergrens worden gestuurd, dit met inachtneming van de bepalingen omtrent het Schatkistbankieren en rekening houdend met in dit Statuut genoemde wettelijke en eigen bepalingen.
- Zolang geen of geen adequate liquiditeitenplanning voorhanden is mogen er, rekening houdend met bepalingen omtrent het Schatkistbankieren, slechts uitzettingen worden gedaan met een looptijd korter dan één jaar.
- De kosten van kasgeld dienen zo laag mogelijk te zijn. Hiertoe dienen voor een op te nemen kasgeldlening minimaal drie offertes te worden opgevraagd, waarvan één bij de eigen huisbankier.
- Bij het saldobeleer worden de binnen de bancaire circuits aanwezige saldi zodanig gestuurd dat het rendement voor de GR Sociaal wordt geoptimaliseerd, rekening houdend met de wet- en regelgeving omtrent het Schatkistbankieren.
- De GR Sociaal onderschrijft het in Drechtstedenverband onderkende streven om elkaar onder zo voordelig mogelijke condities onderling van middelen te voorzien, één en ander mits:
 - o de omstandigheden en rentemarkten dit toestaan c.q. mogelijk maken;
 - o dit aantoonbaar voor beide partijen voordeel oplevert, en
 - o dit niet op gespannen voet staat met relevante wetgeving.

Concernfinanciering

Richtlijnen:

- De GR Sociaal zal er naar streven om te beschikken over een actuele liquiditeitenplanning waaruit duidelijk het verwachte verloop van de financieringsmiddelen blijkt. De planningshorizon hiervan zal minimaal gelijk zijn aan de laatst vastgestelde meerjarenbegroting. Deze planning kan de integrale kasstromen omvatten of kan op projectbasis zijn.
- Lange-termijn financiering zal zoveel mogelijk worden aangetrokken of uitgezet op basis van een dergelijke meerjarige liquiditeitenplanning.

³ Betrouwbaarheid betekent: zoveel mogelijk storingsvrij functioneren.

⁴ Praktische bruikbaarheid betekent dat het EB-systeem eenvoudig te gebruiken moet zijn voor de eindgebruikers.

⁵ Praktische beheersbaarheid betekent dat het beheer van het pakket, de bankrekeningen en de gebruikers niet ingewikkeld moet zijn.

⁶ Kostenminimalisatie heeft betrekking op de interne verwerkings- en beheerskosten en de externe bankkosten (valutering, tarifiering) die gepaard gaan met het beheren van de geldstromen en financiële posities.

- Objectfinanciering is toegestaan.
- Aan de hand van de liquiditeitenplanning en in lijn met de bepalingen in de *Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden* zal er zo veel mogelijk naar worden gestreefd financiering niet eerder op te nemen dan dat de financiële middelen daadwerkelijk benodigd zijn.
- Bij het (voornemen tot het) opnemen van lange financiering zal de meerjarige ontwikkeling van het renterisico en van de schuldpositie in de gaten worden gehouden. Indien dat naar het oordeel van Treasury noodzakelijk is zal er vanuit deze laatste een signalering aan de GR Sociaal worden afgegeven.
- Het aantrekken van langjarige geldmiddelen vindt onder de voor de GR Sociaal meest gunstige condities plaats door het opvragen van minimaal drie offertes, waarvan één bij de eigen huisbankier.
- Ten aanzien van het uitzetten van (tijdelijk) overtollige geldmiddelen geldt dat deze in principe in 's Rijks Schatkist worden aangehouden. Echter, uitgezonderd van de verplichting om in 's Rijks Schatkist te worden aangehouden zijn:
 - a. middelen voor zover deze, gerekend over een kwartaal gemiddeld het drempelbedrag⁷ niet te boven gaan.
 - b. Middelen op een G-rekening als bedoeld in artikel 1, onder k, van de Uitvoeringsregeling inleners-, keten- en opdrachtgeversaansprakelijkheid 2004;
- In afwijking van voorgaande bepaling geldt dat openbare lichamen hun liquide middelen in de vorm van leningen kunnen uitzetten bij andere openbare lichamen, met dien verstande dat openbare lichamen geen leningen kunnen verstrekken aan openbare lichamen ten aanzien waarvan zij met het financiële toezicht zijn belast.
- Gelden die als hierboven vermeld uitgezonderd zijn van de verplichting om in 's Rijks Schatkist te worden aangehouden of aan een ander openbaar lichaam zijn uitgeleend, mogen uitsluitend worden uitgezet bij financiële ondernemingen die:
 - a. gevestigd zijn in een lidstaat van de EER (Europese Economische Ruimte) die tenminste beschikt over een AA-rating afgegeven door ten minste twee ratingbureaus, en
 - b. voor henzelf of voor de door hen uitgegeven waardepapieren kunnen aantonen dat ze tenminste over een AA- minusrating beschikken, afgegeven door tenminste twee ratingbureaus. Indien gelden worden uitgezet of verbintenissen met betrekking tot financiële derivaten wordt aangegaan voor een periode van minder dan drie maanden, tonen deze financiële ondernemingen aan dat ze, in afwijking van bovengenoemde, voor henzelf of voor de door hen uitgegeven waardepapieren tenminste over een A-rating, afgegeven door tenminste twee ratingbureaus, beschikken. De financiële onderneming dient zelf bij een transactie aan te tonen dat zij of haar waardepapier over de juiste rating beschikt. Tevens dient de financiële onderneming de rating van het land waarin zij gevestigd is aan te tonen.
- Het gebruik van derivaten⁸ (rente-instrumenten) is alleen toegestaan voor het afdekken van financiële risico's, in casu het verminderen of verschuiven van renterisico's. Uitgangspunt is dat de inzet van derivaten als ondersteuning dient bij het gebruik van de traditionele geld- en kapitaalmarktinstrumenten.
 - o Eventuele inzet van derivaten zal vooraf gegaan worden door een bespreking in het Treasury Comité.

⁷ Het drempelbedrag wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal van het openbaar lichaam. Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal kleiner of gelijk aan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 250.000 bedraagt. Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan € 3,75 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.

⁸ Toelichting m.b.t. derivaten: in de Van Dale wordt de term derivaat omschreven als 'iets dat afgeleid is'. In financiële wereld worden derivaten dan ook wel aangeduid als 'afgeleide financiële instrumenten'. Het betreft verhandelbare contracten ten aanzien van bepaalde rechten of verplichtingen met als onderliggende waarde een geldlening of belegging.

Er bestaan twee soorten derivaten:

- ✓ Fixerend, waarbij bijvoorbeeld een toekomstig rentepercentage wordt vastgelegd. Vanaf het tekenen van het contract is dus duidelijk wat er gaat gebeuren. De kosten zitten verrekend in het rentepercentage, er hoeft dus geen aanvullende premie te worden betaald. Voorbeelden: Forward Rate Agreement en Swap.
- ✓ Afschermend, waarbij, tegen betaling van een premie, het risico op een nadelige renteontwikkeling wordt afgedekt. Deze derivaten hebben een optiekarakter: vanwege de betaalde premie verkrijgt men het recht om gedurende de contractlooptijd bijvoorbeeld nooit een hogere korte rente dan 3,7% te hoeven betalen, ongeacht de geldende marktrente. Voorbeelden van afschermende derivaten: Cap, Floor en Swaption.

Een voordeel van afschermende derivaten ten opzichte van fixerende derivaten is dat bij deze de mogelijkheid bestaat om te profiteren van gunstige renteontwikkelingen. Bij fixerende derivaten kan dat niet meer, want die waarden zijn vastgesteld bij het aangaan van het contract. Het spreekt voor zich dat bewust voor de ene of voor de andere positie wordt gekozen.

- o Ten behoeve hiervan zal de treasurer een analyse opstellen waarin de werking, de kosten en de risico's die verband houden met het betreffende rente-instrument inzichtelijk worden gemaakt en zo nodig afgewogen tegen de toepassing van andere toegestane geld- en kapitaalmarktinstrumenten.
- Conform de bepalingen van de Wet fido worden door de GR Sociaal geen leningen of garanties verstrekt aan personeel en politieke ambtsdragers.

Risicobeheer

Richtlijnen en limieten:

- Het renterisicobeheer van de GR Sociaal zal zoveel mogelijk plaatsvinden binnen de in de Wet fido geformuleerde bepalingen rond de renterisiconorm.
- Kredietrisico's worden beperkt door (tijdelijk) overtollige geldmiddelen, rekening houdend met de wettelijke bepalingen omtrent het Schatkistbankieren, zoveel mogelijk uit te zetten bij de deelnemende gemeenten of andere openbare lichamen.
- Geldmiddelen die, zoals omschreven onder het kopje Concernfinanciering, behoren tot de middelen die zijn uitgezonderd van de verplichting om in 's Rijks Schatkist te worden aangehouden en welke niet bij de deelnemende gemeenten of ander openbaar lichaam kunnen worden geplaatst, mogen worden ondergebracht bij financiële ondernemingen of in financiële producten die minimaal voldoen aan de in de Wet fido gestelde prudentiecriteria (zie hierboven onder het kopje Concernfinanciering). In aanvulling hierop geldt:
 - o Bij uitzettingen voor een periode van 3 maanden of langer: de GR Sociaal alleen dan zal uitzetten bij een partij met de laagste wettelijk toegestane kredietkwaliteit indien daaraan ten tijde van de uitzetting door Standard & Poors en/of Moody's geen negatieve outlook is toegekend.
 - o Bij uitzettingen voor een periode korter dan 3 maanden dienen tegenpartijen, naast de in de Wet fido geformuleerde minimale lange-termijn ratings, te beschikken over korte-termijn ratings op A-1/P-1 niveau.
- Op grond van marktomstandigheden kan de algemeen directeur GR Sociaal besluiten, na bespreking in het Treasury Comité, dat bij de treasury-uitvoering in een bepaalde periode een hoger prudentieniveau moet worden betracht dan omschreven in de Wet fido.
- Ter bevordering van spreiding binnen de uitzettingenportefeuille uit hoofde van treasury zal nooit meer dan € 7 miljoen bij één tegenpartij worden uitgezet. Hier kan van worden afgeweken als het gemeenten binnen het Drechtstedenverband of het Schatkistbankieren betreft.
- Er worden door de GR Sociaal geen borgstellingen verstrekt.

Relatiebeheer

Richtlijnen:

- Als onderdeel van de treasuryuitvoering dient een netwerk te worden opgezet en onderhouden met banken, financiële instellingen en bemiddelende organisaties op de geld- en kapitaalmarkten. Dit met het oog op de noodzakelijke kennis ten aanzien van economische ontwikkelingen, financiële partijen en –producten, rente-ontwikkelingen en rentevisies. Daarnaast kunnen deze relaties behulpzaam zijn bij de toegang tot diverse financiële markten.
- De treasurer en/of senior medewerker(s) treasury van de Centrumgemeente Dordrecht zullen de GR Sociaal vanuit Drechtstedenperspectief zoveel mogelijk vertegenwoordigen in het collegiale netwerk van treasurers van 100.000+ gemeenten.
- De GR Sociaal zal, indien relevant, noodzakelijk of van toepassing, ambtelijke contacten onderhouden met o.a. Vereniging Nederlandse Gemeenten, Ministerie van Binnenlandse Zaken (waar de Wet fido onder ressorteert) of met de Provincie Zuid-Holland. Laatstgenoemde is de toezichthouder op de GR Sociaal wat betreft de uitvoering van de Wet fido.

Planning & Control

Richtlijnen:

- Ten behoeve van de begroting en jaarrekening wordt een financieringsparagraaf opgesteld.
- Op verzoek zal de treasurer bijdragen leveren aan (tussentijdse) (bestuurs)rapportages.
- Van elke aangegane transactie op de geld- of kapitaalmarkt zal door de treasurer en/of medewerker(s) treasury van de Centrumgemeente Dordrecht een transactieoverzicht worden gemaakt. In deze verantwoording komen de volgende zaken aan bod:
 - o een overzicht van de rentemarkt;
 - o een opsomming van de verkregen offertes (biedingen/latingen) en

- o de gemaakte keuze.

Deze transactieoverzichten zullen door de treasurer aan de algemeen directeur en controller GR Sociaal worden verstrekt.

- Binnen de GR Sociaal zal een Treasury Comité actief zijn, één en ander ter bevordering van de kwaliteit van de uitvoering van het treasurybeleid (zie verder onder 3.4 voor doel, samenstelling, frequentie e.d. van het Treasury Comité).
- Externe rapportages zullen worden verzorgd voor zover vereist op grond van relevante wet- en regelgeving, waaronder Wet fido.

Advies

Richtlijn:

- Gevraagd of ongevraagd advies zal altijd worden geleverd rekening houdend met de wettelijke en de in dit Statuut omschreven eigen richtlijnen en risicokaders.

3. TREASURY ORGANISATIE

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het organisatorische kader van de treasuryfunctie binnen de GR Sociaal. Hierin komt tot uitdrukking de (verdeling van) taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden over het Algemeen bestuur, het Dagelijks bestuur en de ambtelijke organisatie.

3.1 Verantwoordelijkheden

Met betrekking tot de treasuryfunctie kunnen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal de volgende verantwoordelijkheden worden onderscheiden, te weten:

- 1) de verantwoordelijkheden voor het beleid en
- 2) de verantwoordelijkheden voor de uitvoering.

Ad 1) Verantwoordelijkheden treasurybeleid

Met betrekking tot treasurybeleid zijn de verantwoordelijkheden als volgt verdeeld:

Tabel A Verantwoordelijkheden treasurybeleid.

Functie/Gremium	Verantwoordelijkheden
Algemeen bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Het vaststellen van het Financieringsstatuut (treasurybeleid). • Het vaststellen van de financieringsparagraaf in begroting en jaarstukken. • Evalueert, onder andere middels tussentijdse rapportages, het treasurybeleid en controleert de uitvoering daarvan. Stelt zo nodig het treasurybeleid bij.
Dagelijks bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Het (laten) opstellen van een Financieringsstatuut. • Het (doen) uitvoeren van het treasurybeleid zoals vastgesteld in het Financieringsstatuut of financieringsparagraaf. • Het houden van toezicht op het treasurybeleid en de uitvoering hiervan.
Treasury Comité	<ul style="list-style-type: none"> • Het voorbereiden van beleidsvoorstellen t.a.v. treasury.
Algemeen directeur, Controller	<ul style="list-style-type: none"> • Het toezicht houden op de uitvoering van het treasurybeleid. • Het afleggen van verantwoording aan het Dagelijks bestuur over de uitvoering van het treasurybeleid.
Treasurer Centrumgemeente Dordrecht	<ul style="list-style-type: none"> • Het adviseren over het treasurybeleid. • Het ambtelijk uitvoeren van het treasurybeleid.
Medewerkers treasury Centrumgemeente Dordrecht	<ul style="list-style-type: none"> • Het ambtelijk uitvoeren van het treasurybeleid.

Ad 2) Verantwoordelijkheden treasury-uitvoering
 In hoofdstuk 2.3 zijn de taakvelden benoemd die bij de uitvoering van de treasuryfunctie kunnen worden onderscheiden. Deze uitvoering is door de GR Sociaal, vanuit het basispakket dienstverlening, opgedragen aan de Centrumgemeente Dordrecht. De verantwoordelijkheden voor deze taakvelden zijn als volgt verdeeld:

Tabel B Verantwoordelijkheden treasury-uitvoering.

Treasurytaak	Verantwoordelijkheid	Gemandateerde verantwoordelijkheid	Verantwoordelijk voor uitvoering	Uitvoering
Kas- en saldobeleer	Dagelijks bestuur	Algemeen directeur	controller GR Sociaal	Treasurer/medew. Treasury Dordrecht
Concernfinanciering	Dagelijks bestuur	Algemeen directeur	controller GR Sociaal	Treasurer/medew. Treasury Dordrecht
Risicobeleer	Dagelijks bestuur	Algemeen directeur	controller GR Sociaal	Treasurer/medew. Treasury Dordrecht
Relatiebeleer	Dagelijks bestuur	Algemeen directeur	controller GR Sociaal	Treasurer/medew. Treasury Dordrecht
Planning & Control	Dagelijks bestuur	Algemeen directeur	controller GR Sociaal	P&C GR Sociaal
Advies	Dagelijks bestuur	Algemeen directeur	controller GR Sociaal	Treasurer/medew. Treasury Dordrecht

Ter bevordering van de kwaliteit van de treasury-uitvoering zal er binnen de GR Sociaal een Treasury Comité actief zijn (zie verder onder 3.4).

3.2 Bevoegdheden

Uit een aantal treasurytaken kunnen handelingen of zaken voortvloeien die de GR Sociaal in rechte binden, zoals (financiële) transacties. Om die reden is een goede functiescheiding c.q. toedeling van bevoegdheden van belang. In de navolgende tabel wordt uiteengezet hoe die bevoegdheden binnen de GR Sociaal verdeeld zijn.

Tabel C Bevoegdheden treasurytaken.

Treasurytaak	Bevoegdheid	Autorisatie	Uitvoering
Kas en saldobeleer	Het voeren van onderhandelingen inzake bancaire dienstverlening	Algemeen directeur	Treasurer/mdw treasury centr.gemeente Dordrecht
	Het aangaan van overeenkomsten	Dagelijks bestuur	Treasurer/mdw treasury centr.gemeente Dordrecht
	Het openen en sluiten van bankrekeningen	Algemeen directeur	Hoofd bedrijfsvoering
	Het verrichten van overboekingen ten behoeve van saldo regulatie (1)	Treasurer/mdw treasury centr.gemeente Dordrecht	Treasurer/mdw treasury centr.gemeente Dordrecht
	Het opnemen of uitzetten van middelen met een looptijd van minder dan 1 jaar (2)	Treasurer/mdw treasury centr.gemeente Dordrecht	Treasurer/mdw treasury centr.gemeente Dordrecht
Risicobeleer	Het aangaan van rente-instrumenten	Algemeen directeur	Treasurer/mdw treasury centr.gemeente Dordrecht
Concernfinanciering	Het opnemen van middelen met een looptijd van 1 jaar of langer alsmede het voeren van onderhandelingen daarover	Algemeen directeur	Treasurer/mdw treasury centr.gemeente Dordrecht
	Het verstrekken van geldleningen uit hoofde van de publieke taak (3)	Algemeen bestuur	Hoofd bedrijfsvoering
	Het uitzetten van middelen met een looptijd van 1 jaar of langer bij 's Rijks schatkist of uit hoofde van treasury met een maximum van 7 miljoen euro bij één tegenpartij alsmede het voeren van onderhandelingen daarover	Dagelijks bestuur	Treasurer/mdw treasury centr.gemeente Dordrecht
Toelichting	Het beheer van de portefeuille van opgenomen of uitgezette langlopende middelen (4)	Algemeen directeur	Treasurer/mdw treasury centr.gemeente Dordrecht
	(1) Met inbegrip van overboekingen alsmede plaatsingen in en onttrekkingen aan 's Rijks schatkist		
	(2) Verantwoording hierover per transactie aan de algemeen directeur en controller GR Sociaal en achteraf in het Treasury Comité		
	(3) Bij verstrekte geldleningen uit hoofde van de publieke taak wordt het Algemeen bestuur vooraf in de gelegenheid gesteld haar wensen en bedenkingen ter kennis van het Dagelijks bestuur te brengen		
	(4) Dit betreft handelingen die om tijdigheidsredenen aan de treasurer zijn gemandateerd. Bijvoorbeeld rente-aanpassingen, cessietrajecten of wijziging van de leningvorm		

De registratie van de in tabel C genoemde financieringstaken wordt verzorgd door de afdeling Financiën & Inkoop, team Financiële Administratie van de Centrumgemeente Dordrecht.

De controle bij bovengenoemde bevoegdheden berust bij de algemeen directeur GR Sociaal.

NB: Voor treasurytaken die niet in voorgaande tabel C zijn omschreven geldt dat het autorisatieniveau te allen tijde bij het Dagelijks bestuur ligt. De treasurer dan wel de medewerkers treasury van de Centrumgemeente Dordrecht kan/kunnen dan vooraf adviseren en, na autorisatie door het Dagelijks bestuur, uitvoeren.

3.3 Administratieve organisatie

De administratieve organisatie en interne controle met betrekking tot de treasury moeten waarborgen dat:

- de uitvoering rechtmatig is;
- de activiteiten adequaat uitgevoerd kunnen worden;
- de risico's kunnen worden beheerst;
- de juistheid, tijdigheid en volledigheid van de informatie verzekerd is.

Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle.

De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van treasuryactiviteiten zijn in paragrafen 3.1 en 3.2 van dit Statuut op eenduidige wijze vastgelegd en uiteengezet. Hierbij is in termen van autorisatie, uitvoering, registratie en control functiescheiding doorgevoerd met als belangrijkste voorwaarden:

- a. iedere transactie wordt door minimaal twee functionarissen geautoriseerd.
- b. de uitvoering, registratie en controle geschieden door afzonderlijke functionarissen.

Om met betrekking tot de feitelijke betalingen die voortvloeien uit treasurytransacties⁹ waarbij conform tabel C zowel autorisatie als uitvoering bij de treasurer dan wel medewerkers treasury van de Centrumgemeente Dordrecht gelegen zijn toch de gewenste functiescheiding en interne controle te realiseren zullen in het electronic bankingsysteem de 1^e en 2^e autorisatie van de betreffende betalingen worden geplaatst door anderen dan de treasurer/medewerker treasury die de transactie heeft verricht. Dit conform de daartoe binnen de Centrumgemeente Dordrecht geldende procedurebeschrijving(en).

Bovendien wordt de algemeen directeur en controller GR Sociaal zo spoedig mogelijk na elke transactie geïnformeerd door middel van een transactieoverzicht¹⁰. Deze transactieinformatie zal ook telkens in het Treasury Comité aan de orde komen.

Dossiervorming.

Ten behoeve van de controle op de uitvoering van het financieringsbeleid leggen de treasurer dan wel medewerker(s) treasury van de Centrumgemeente Dordrecht zorgvuldig dossiers aan van alle plannen, nota's, besluiten en bescheiden die betrekking hebben op (de uitvoering van) de treasuryfunctie.

3.4 Planning & Control en overige informatievoorziening

Treasury Comité.

Om de in hoofdstuk 2 beschreven doelstellingen en de kwaliteit van de uitvoering van het treasurybeleid te bevorderen is er binnen de GR Sociaal een Treasury Comité actief. Dit Comité heeft de volgende samenstelling:

- de algemeen directeur GR Sociaal
- de controller GR Sociaal
- Hoofd bedrijfsvoering GR Sociaal
- de treasurer van de Centrumgemeente Dordrecht
- bij behoefte: overige interne medewerkers of externe adviseurs.

De belangrijkste taken van het Treasury Comité zijn:

- het bewaken van de kwaliteit en voortgang van de treasuryprocessen;
- het voorbereiden van beleidsvoorstellen t.a.v. treasury en
- het bespreken van voorstellen inzake op te nemen lange financiering, uitzettingen of derivatentransacties en het adviseren hierover aan het Dagelijks bestuur.

De vergaderfrequentie van het Treasury Comité is in beginsel twee maal per jaar. Bij belangrijke onderwerpen, of juist het ontbreken daarvan, kan hiervan worden afgeweken.

Naast de voor de betreffende vergadering actuele onderwerpen verzorgen de Treasurer van de Centrumgemeente Dordrecht voor iedere reguliere vergadering van het Treasury Comité een set aan vaste informatie. Deze zaken zijn in tabel E aangegeven.

Beleidsvoorstellen t.a.v. treasury worden door de treasurer van de Centrumgemeente Dordrecht alleen of in samenwerking met één of meerdere overige leden van het Treasury Comité voorbereid. Deze worden in conceptvorm besproken in het Treasury Comité. Aanvullingen of verbeteringen zullen naar aanleiding hiervan worden doorgevoerd. Vervolgens gaan de voorstellen in de reguliere besluitvormingsprocedure via het Dagelijks bestuur en, indien nodig, het Algemeen bestuur.

P&C-documenten

Ten behoeve van zowel planning als het afleggen van verantwoording over de uitvoering van de financieringsfunctie van de GR Sociaal worden de in onderstaande tabel weergegeven documenten opgesteld.

⁹ Het opnemen of uitzetten van middelen op de geld- of kapitaalmarkt (leninghoofdsommen en de daaruit voortvloeiende periodieke rente- en aflossingsbetalingen, saldo-overboekingen tussen bankcircuits en naar en van 's Rijks Schatkist.

¹⁰ Zie ook tabel E.

Tabel D Matrix planning & control.

Document	Omschrijving	Opsteller	Onder verantwoordelijkheid van	Eindverantwoordelijk
Financieringsstatuut	Beleidsdocument m.b.t. inrichting financieringsfunctie	MT-lid bedrijfsvoering	Algemeen directeur GR Sociaal	Dagelijks bestuur 1)
Financieringsparagraaf	T.b.v. begroting en jaarrekening	Hoofd bedrijfsvoering	Algemeen directeur GR Sociaal	Dagelijks bestuur 2)
Tussentijdse rapportage	Relevante treasuryzaken t.b.v. o.a. marap (3).	Hoofd bedrijfsvoering	Algemeen directeur GR Sociaal	Dagelijks bestuur
<i>Toelichting:</i>				
(1) Vaststelling als apart document vindt plaats door het Algemeen bestuur.				
(2) Vaststelling middels begroting c.q. jaarstukken vindt plaats door het Algemeen bestuur.				
(3) Bijdrage zal worden geleverd indien daartoe is verzocht door de organisatie.				

Het Financieringsstatuut zal vanaf de datum van inwerkingtreding worden aangepast indien daartoe aanleiding is vanuit externe wet- en regelgeving of interne organisatorische wijzigingen.

De opstelling van een financieringsparagraaf in begroting en jaarstukken is verplicht gesteld op grond van de Wet fido en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Naast de wettelijk vereiste inzichten rond kasgeldlimiet en renterisiconorm zal in deze paragrafen voor zover relevant aandacht worden besteed aan:

- Interne ontwikkelingen
- Economische ontwikkelingen
- Renteverloop en rentevisie
- Financieringen (opgenomen leningen en uitzettingen)
- Financieringspositie (vaste activa, reserves, voorzieningen en leningen)
- De schuldpositie
- Het risicobeheer
 - o Renterisico's op korte en lange financiering
 - o Kredietrisico's rond uitgezette middelen.

In de financieringsparagraaf in de *begroting* zal tevens worden ingegaan op de belangrijkste verwachte acties met betrekking tot de in paragraaf 2.3 omschreven treasurytaakvelden, waaronder financiering¹¹.

Met de vaststelling van de financieringsparagraaf in de begroting dragen het Dagelijks bestuur en het Algemeen bestuur van de GR Sociaal de uitvoering van het treasurybeleid op aan de Centrum gemeente Dordrecht.

In de financieringsparagraaf in de *jaarstukken* zal tevens verantwoording worden afgelegd over acties zoals die waren benoemd in de betreffende paragraaf in de begroting.

¹¹ Bij voorkeur onder gebruikmaking van een liquiditeitsplanning.

Overige informatievoorziening

Ten behoeve van de uitvoering van de treasuryfunctie zal de volgende interne c.q. externe informatie-uitwisseling plaatsvinden:

Tabel E Matrix overige informatievoorziening.

Soort informatie	Informatie-opsteller	Informatie-ontvanger	Frequentie
<u>INTERN</u>			
Gegevens m.b.t. toekomstige inkomende en uitgaande kasstromen t.b.v. liquiditeitenplanning	Medewerker P&C en hoofd Bedrijfsvoering	Treasurer/ medewerker(s) treasury Centrum gemeente Dordrecht	Zodra relevante informatie voorhanden is, doch veelal samenlopend met cyclische processen
Vaste informatie t.b.v. periodiek overleg in het Treasury Comité. Dit betreft:	Treasurer/ medewerker(s) treasury Centrum gemeente Dordrecht	Treasury Comité	Per vergadering (in beginsel 2 maal per jaar; zie 3.4)
- Liquiditeitenplanning			
- Overzicht van kortlopende middelen			
- Overzicht van gedane transacties op geld- en kapitaalmarkt			
- Renteverloop en rentevisie			
Transactierapporten (1):			
- Geldmarkttransacties	Treasurer/ medewerker(s) treasury Centrum gemeente Dordrecht	Algemeen directeur en controller GR Sociaal	Per transactie
- Kapitaalmarkttransacties	Treasurer/ medewerker(s) treasury Centrum gemeente Dordrecht	Algemeen directeur en controller GR Sociaal	Per transactie
<u>EXTERN</u>			
Rapportages op grond van relevante wet- en regelgeving	Treasurer/ medewerker(s) treasury Centrum gemeente Dordrecht	Provincie Zuid-Holland, CBS	Divers
<u>Toelichting:</u>			
(1) Overzicht van rentemarkt, offertes (biedingen/latingen) en motivatie van gemaakte keuze.			

4. CITEERTITEL EN INGANGSDATUM

Dit statuut kan worden aangehaald als Financieringsstatuut 2022 Gemeenschappelijke Regeling Sociaal en treedt in werking op de dag na de bekendmaking, werkt terug tot 1 januari 2022 en treedt in de plaats van het voorgaande statuut dat in 2018 door de Drechtraad is vastgesteld.

Toelichting

De wijzigingen betreffen de overgang van GR Drechtsteden naar GR Sociaal. Er zijn geen inhoudelijke wijzigingen. Ook in de wet- en regelgeving zijn geen veranderingen ten opzichte van de huidige versie van het statuut.

Gemeenten en GR Sociaal gebruiken hetzelfde format voor het financieringsstatuut. Dat format is ook dit keer weer gehanteerd. Op een enkel punt wijkt het financieringsstatuut van het GR Sociaal af. Zo is in dit statuut vastgelegd dat de GR Sociaal geen borgstellingen verstrekt.